

Cirkulärnr: 2002:87
Diariernr: 2002:1954
Handläggare: Eva von Schéele
Sektion/Enhet: Kommunalrättssektionen
Datum: 2002-09-23
Mottagare: Överförmyndarnämnder
Överförmyndare
Rubrik: Personuppgiftslagen för överförmyndare

Kommunalrättssektionen
Eva von Schéele

2002-09-23

Överförmyndarnämnder
Överförmyndare

Personuppgiftslagen för överförmyndare

Syftet med lagen och lagens tillämpningsområde

Syftet med personuppgiftslagen (PuL) är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter (1).

Lagen omfattar all personuppgiftsbehandling som sker automatiserat oavsett om uppgifterna finns i register eller löpande text (5 § första stycket).

Lagen omfattar också vissa manuella personregister (5 § andra stycket).

Enligt lagtexten omfattas sådana register där personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Uttrycket "särskilda kriterier" innebär att registret måste vara sökbart på minst två kriterier som avser personuppgifter, t ex namn och personnummer, för att det skall omfattas av PuL.

När är behandling av personuppgifter tillåten

I lagens 10 § räknas upp i vilka fall behandling av personuppgifter överhuvudtaget är tillåten. Enligt bestämmelsen får personuppgifter behandlas bara om den registrerade samtyckt till behandlingen eller om den är nödvändig för uppfyllande av något av de ändamål som räknas upp i punkterna a-f i paragrafen. Personuppgiftsansvarig enligt lagen är den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter. Överförmyndaren är alltså personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i dess verksamhet.

I 2 § PuL stadgas att om det i annan lag eller i annan förordning finns bestämmelser som avviker från PuL så skall de avvikande bestämmelserna gälla. I förmynderskapsförordningen (1995:379) finns bestämmelser i 9-16 §§ om register som får föras i överförmyndarens verksamhet. Dessa bestämmelser gäller alltså istället för PuLs regler.

Information till de registrerade

PuL skall dock tillämpas i de delar som inte regleras i förmynderskapsförordningen. Det innebär t ex. att bestämmelserna om skyldighet för den personuppgiftsansvarige att självant lämna information till de registrerade i 23-25 §§ PuL måste tillämpas.

Undantag från informationsplikten finns i det fall det gäller uppgifter som samlats in från annan källa än den registrerade och det finns bestämmelser om registrerandet eller utlämnandet av personuppgifter i lag eller annan förordning (24 § andra stycket). Genom 9-16 §§ förmynderskapsförordningen slipper överförmyndaren självant lämna information om behandling för sådana ändamål och uppgifter som räknas upp i förordningen. Om överförmyndaren exempelvis inhämtar personuppgifter avseende en huvudman från skattemyndigheten för att sedan behandla dessa uppgifter i samband med registrering av ett godmanskap behöver således inte överförmyndaren informera den registrerade om detta. Information behöver inte heller lämnas om det visar sig vara omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats (24 § tredje stycket).

När det gäller uppgifter som samlats in direkt från den registrerade eller dennes ställföreträdare så gäller att information skall lämnas i samband med att uppgifterna samlas in. Det enda undantaget från skyldigheten gäller sådan information som den registrerade redan känner till.

Information skall innehålla uppgift om den personuppgiftsansvariges identitet, uppgift om ändamålen med behandlingen och all övrig information som behövs för att den registrerade skall kunna ta tillvara sina rättigheter i samband med behandlingen, såsom information om mottagarna av uppgifterna, skyldighet att lämna ut uppgifter och rätten att ansöka om information och få rättelse (25 §).

Den registrerade har också rätt att en gång per år få ett så kallat registerutdrag enligt 26 § med de uppgifter om sig själv som den personuppgiftsansvarige behandlar. Bestämmelserna om rättelse av felaktiga och missvisande uppgifter skall också tillämpas (9 och 28 §§).

Förslag till informationstext

Om exempelvis den tilltänkte gode mannen lämnar sina personuppgifter på en åtagandebblankett kan det vara lämpligt att överförmyndaren har denna text inskriven på blanketten:

”Personuppgifter som lämnas i denna handling behandlas av överförmyndaren för administration och andra åtgärder som behövs för att hand-

lägga ärendet. Behandlingen kan också avse framställning av statistik, debitering av avgift samt uppdatering av adressuppgifter.

Du har rätt att en gång per kalenderår efter skriftlig och undertecknad begäran få information om vilka personuppgifter om Dig som behandlas av överförmyndaren. Överförmyndaren är skyldig att omgående rätta felaktiga och missvisande uppgifter.

Huvudmannen och hans/hennes närmaste har alltid rätt enligt föräldrabalken 16 kap 7 § att ta del av de handlingar hos överförmyndaren som rör ställföreträdarskapet. Likaså har allmänheten med stöd av tryckfrihetsförordningen rätt att få information om Dina personuppgifter enligt offentlighetsprincipen.”

Känsliga personuppgifter

När det gäller behandling av känsliga personuppgifter, alltså uppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening eller uppgift som rör hälsa eller sexualliv så gäller ett principiellt förbud mot behandling av sådana uppgifter utan den enskildes samtycke (13 §). Överförmyndaren kan alltså behandla sådana uppgifter endast om det finns något särskilt undantag i lagstiftningen. I förmyndarskapsförordningen och i bilaga 2 till denna finns uppräknat vilka uppgifter som får finnas i överförmyndarens register. Känsliga personuppgifter får alltså inte behandlas i PuL:s mening i vidare mån än vad som där framgår. Om överförmyndaren därutöver behöver ha känsliga personuppgifter i sin verksamhet får dessa hanteras manuellt.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Eva von Schéele, tfn: 08-452 75 47, måndagar kl. 9.00 – 16.00.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Kommunalrättssektionen§

Hans Ekman

Eva von Schéele